

Reborn Doll Therapy® (RDT): Etický a Praktický Průvodce pro Sociální Pracovníky

PhDr. Jarmila Holášková, certifikovaná psychoterapeutka s dlouholetou praxí, autorka konceptu Reborn Doll Therapy a sociální pedagožka.

Abstrakt: Tento článek poskytuje komplexní přehled Reborn Doll Therapy® (RDT), inovativní terapeutické metody využívající realisticky vypadající reborn panenky. Zabývá se etickými a právními aspekty RDT, identifikuje vhodné a nevhodné skupiny klientů, detailně popisuje základní techniky (role-playing, narativní metodu, smyslovou stimulaci) a jejich integraci s dalšími terapeutickými přístupy (arteterapie, psychomotorická terapie, Somatic Experiencing, Gestalt terapie, sandplay terapie, psychodrama, NLP, přílohová terapie, EMDR, senzo-motorická terapie, kognitivně behaviorální terapie, hrací terapie). Dále se věnuje tvorbě individuálního terapeutického plánu, zaznamenávání a dokumentaci terapeutického procesu, evaluaci efektivity, péči o pomůcku, spolupráci s dalšími odborníky a potřebě kontinuálního vzdělávání. Závěrem shrnuje desatero etických zásad RDT a podmínky certifikace. Článek zdůrazňuje, že RDT je doplňková metoda a neměla by nahrazovat standardní terapeutické postupy.

1. Úvod a Etika v Reborn Doll Therapy®

Reborn Doll Therapy® (RDT) je inovativní terapeutický přístup, který využívá realisticky vypadající panenky – tzv. reborn panenky – jako nástroj pro podporu emocionálního a sociálního rozvoje. Na první pohled netradiční metoda se ukazuje jako efektivní nástroj v práci s širokým spektrem klientů, kteří se potýkají s různými emocionálními a psychickými výzvami, od traumatu a úzkosti po depresi, problémy s navazováním vztahů a zvládáním ztráty. RDT nabízí bezpečný a nehodnotící prostor pro prozkoumání emocí, vyjádření pocitů a zpracování traumatických zážitků. Na rozdíl od volné hry s panenkami je RDT řízený a strukturovaný terapeutický proces s jasně definovanými cíli, etickými principy a zkušeným terapeutem. Realismus reborn panenek umožňuje klientům vytvářet silné pouto a prožívat emoce s intenzitou, která může být v jiných terapeutických kontextech obtížněji dosažitelná. Úspěch RDT je založen na principech bezpečnosti, důvěry, nehodnocení a emoční regulace, které terapeut aktivně napomáhá vytvářet a udržovat. Tyto principy jsou však neoddelitelně spjaty s dodržováním etických a právních norem, které tvoří základ zodpovědné terapeutické praxe.

2. Vhodnost a Nevhodnost Použití RDT

RDT může být prospěšná pro různé skupiny klientů. U **dětí** pomáhá zvládat traumata, úzkost, autismus, ADHD, poruchy chování a smutek po ztrátě. U **dospělých** se používá v léčbě traumatu, úzkosti, deprese, problémů s navazováním vztahů a zvládání ztráty (smrt blízkého, potrat). U **seniorů** může zmírňovat osamělost, depresi a projevy ztráty paměti. Je také užitečná pro lidi s poruchami připoutanosti a komunikačními obtížemi. Přesto však RDT není vhodná pro všechny. Není indikována u jedinců s vážnými psychickými problémy (těžká deprese, psychotické poruchy, neléčené PTSD), u lidí s tendencí k fixacím a nerealistickým očekáváním, u lidí s problémy s realitou, u jedinců s tendencí k sebepoškozování a u osob, které nejsou schopny zvládání silných emocí. Vždy je nezbytné zvážit individuální potřeby klienta a konzultovat použití RDT s odborníkem v oblasti duševního zdraví. RDT by se měla používat jako doplněk, nikoliv náhrada za standardní terapeutické postupy.

3. Etické a Právní Aspekty RDT

Etické principy v RDT jsou stěžejní. Terapeut musí dodržovat etický kodex své profese (např. kodex České psychologické komory), zajistit důvěrnost a ochranu osobních údajů (GDPR), stanovit jasné hranice terapie, být si vědom vlastních limitů a v případě potřeby odkázat klienta k jinému specialistovi, získat informovaný souhlas od klienta (nebo jeho zákonného zástupce) a pracovat s panenkami hygienicky a bezpečně. Klíčovými etickými otázkami jsou kvalifikace terapeuta (odpovídající vzdělání, supervize, osobní terapie, zkušenosti s metodou), ochrana klienta (bezpečné prostředí, identifikace rizik, prevence škod), informovaný souhlas (kompletní informace, dobrovolnost, písemná dokumentace) a dodržování etických kodexů (ochrana soukromí, vyhýbání se manipulaci). Právní aspekty se řídí platnými zákony České republiky (zákon č. 95/2004 Sb., zákon č. 372/2011 Sb., zákon č. 48/1997 Sb., Nařízení GDPR a Občanský zákoník), které upravují poskytování zdravotních a sociálních služeb, ochranu osobních údajů a odpovědnost za škodu. Terapeut musí být obeznámen s těmito právními normami a dodržovat je v celé své praxi.

4. Aplikace a Použití RDT

Vytvoření bezpečného terapeutického prostředí je základním předpokladem pro úspěch RDT. Zahnuje fyzickou bezpečnost (pohodlný a bezpečný prostor), emocionální bezpečnost (důvěra, empatie, nehodnotící přístup), jasná pravidla a hranice, příjemnou atmosféru a vhodné materiály pro terapii. Práce s emocemi v RDT se zaměřuje na pojmenování emocí, projekci, role-playing, narativní terapii a metaforu. Terapeut využívá panenku jako nástroj pro identifikaci, prožívání a zpracování emocí. RDT se efektivně integruje s dalšími terapeutickými metodami. Integrace s

arteterapii umožňuje vizuální vyjádření emocí (malování, kreslení, modelování, koláže). Integrace s **psychomotorickou terapií** využívá pohyb a akci jako prostředek pro emoční regulaci a sebevyjádření. Další integrační možnosti zahrnují Somatic Experiencing, Gestalt terapii, sandplay terapii, psychodrama, NLP, přílohou terapii, EMDR, senzo-motorickou terapii, kognitivně behaviorální terapii a hrací terapii.

5. Základní Techniky v RDT

Role-playing umožňuje klientům dramatizovat situace a prozkoumávat různé role a emoce bez tlaku reálných následků. **Narativní metoda** se zaměřuje na vyprávění příběhů o panence, které reflektují klientův život a zkušenosti, a pomáhá v identifikaci dominantních a alternativních narativů. **Smyslová stimulace** využívá měkkou kůži, váhu panenky, oblečení a další materiály k regulaci emocí a smyslového vnímání, zejména u klientů s poruchami smyslového zpracování. Limity a rizika RDT zahrnují zhoršení existujícího problému, zanedbávání skutečných vztahů, zhoršení reality testování, zvýšené pocity viny a úzkosti, neefektivitu, vysoké náklady, sociální stigma a případný nedostatek odborného dohledu. Je důležité tyto limity a rizika včas identifikovat a adekvátně na ně reagovat. Praktická cvičení zahrnující role-playing a narativní terapii by měla být součástí terapeutického procesu a měly by být přizpůsobeny individuálním potřebám klienta.

6. Individuální Terapeutický Plán (ITP) a Evaluace Efektivity

Tvorba ITP zahrnuje posouzení klienta (anamnéza, diagnostika), definování cílů terapie (SMART cíle), výběr terapeutických technik a pravidelné monitorování a evaluace. Evaluace efektivity RDT využívá kvantitativní (škály, dotazníky, fyziologická měření) a kvalitativní metody (rozhovory, deníky, terapeutické poznámky). Analýza dat a interpretace výsledků vedou k úpravám terapeutického plánu a optimalizaci terapeutického procesu.

7. Péče o Pomůcku a Spolupráce s Dalšími Odborníky

Péče o reborn panenky zahrnuje čištění, dezinfekci, údržbu, servis, skladování a dokumentaci všech úkonů. Dodržování hygienických standardů je nezbytné pro prevenci infekcí. RDT nejlépe funguje v rámci multidisciplinárního přístupu. Spolupráce s psychology, psychiatry, speciálními pedagogy a dalšími odborníky je důležitá pro komplexní diagnostiku, stanovení terapeutických cílů, monitoring psychického stavu klienta a integraci RDT do širšího léčebného plánu. Kontinuální sebezvývoj terapeuta je nezbytný pro udržení kvality péče (studium odborné literatury, účast na kurzech a workshopech, supervize).

8. Desatero Reborn Doll Therapy® a Certifikační Podmínky

Desatero etických zásad shrnuje klíčové principy RDT: seriózní nástroj, bezpečné prostředí, vnímavé naslouchání, žádný tlak, svobodný prožitek emocí, metafora vztahů, zpracování traumat, rozvoj empatie, vhodnost pro děti i dospělé a profesionální pomoc při závažných problémech. Certifikační podmínky pro organizace používající RDT zahrnují základní školení, supervizi, dodržování etického kodexu, interní kontrolu kvality, dokumentaci a pravidelné vzdělávání.

9. Závěr

Reborn Doll Therapy® je slibná terapeutická metoda, která může být cenným doplňkem v práci sociálních pracovníků. Je však důležité zdůraznit, že RDT vyžaduje odborné znalosti, etický přístup a dodržování právních norem. Jejím účelem není nahradit standardní terapeutické postupy, ale obohatit je a poskytnout klientům další cestu k uzdravení. Kontinuální vzdělávání, supervize a spolupráce s dalšími odborníky jsou klíčové pro efektivní a bezpečnou implementaci RDT v praxi.